

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ
ΘΕΜΑΤΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
Η ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΚΑΙ Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ
ΚΟΜΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΟΜΑΔΑ Α

ΘΕΜΑ Α1

A.1.1 Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων :

α. ανόρθωση β. κοινωνιολογική εταιρεία γ. Σ.Ε.Κ.Ε

Μονάδες 15

A.1.2 Να χαρακτηρίσετε τις επόμενες προτάσεις ως σωστές ή λανθασμένες :

- Ένα από τα αιτήματα των “αντιπολιτευτικών ομίλων” στα τέλη της δεκαετίας του 1850 ήταν η ίδρυση αγροτικών τραπεζών.
- Η ψήφιση της «αρχής της δεδηλωμένης» γίνεται το 1862.
- Στο τελευταίο τέταρτο του 19^{ου} αιώνα η επιλογή κάποιου κόμματος από τους εκλογείς βασιζόταν στην οικογενειοκρατία, στις πελατειακές σχέσεις και στην εξαγορά ψήφων.
- Στις 15 Αυγούστου 1909 επιβλήθηκε στρατιωτική δικτατορία με σκοπό την υλοποίηση των αιτημάτων μιας ομάδας αξιωματικών.
- Το ραλλικό κόμμα απευθυνόταν κατά κύριο λόγο στα μεσαία και κατώτερα στρώματα των πόλεων καθώς και στους μικροκαλλιεργητές.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ Α2

A.2.1 Ποιες παρατάξεις συγκροτήθηκαν μέσα στην εθνοσυνέλευση του 1862-1864 ;

Μονάδες 15

A.2.2 Ποιοι ήταν οι στόχοι του τρικουπικού κόμματος και ποια τα μέσα υλοποίησής του ;

Μονάδες 15

ΟΜΑΔΑ Β

ΘΕΜΑ Β1

Μονάδες 25

Αντλώντας στοιχεία από την πηγή που ακολουθεί και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις να συγκρίνετε τα συντάγματα του 1864 και του 1911 ως προς τις διατάξεις και τον χαρακτήρα τους .

Η αναθεώρηση του συντάγματος του 1864 εισήχθη ενώπιον της ,Β Αναθεωρητικής Βουλής στη συνεδρίαση της 26 Ιανουαρίου 1911. Η αναθεώρηση αφορούσε τις μη θεμελιώδεις διατάξεις του συντάγματος του 1864, τριάντα τρεις τον αριθμό. Το νέο σύνταγμα, ωστόσο, περιείχε διατάξεις κοινωνικού περιεχομένου άγνωστες στο ως το-τε ισχύον. Σε σύγκριση με το σύνταγμα του 1864 το νέο σύνταγμα αποτελούσε επίτευγμα προοδευτικότερο και συμφωνότερο προς το πνεύμα της εποχής. Το ως τότε ισχύον σύνταγμα του 1864 ,άσχετα αν το στέμμα και οι κυβερνήσεις της πεντηκονταετίας το παραβίαζαν κατά σύστημα θεωρήθηκε για την εποχή του το προοδευτικότερο της Ευρώπης μεσούμενος του 19ου αιώνα. Για το νέο σύνταγμα δεν μπορεί κανείς να διατυπώσει την ίδια κρίση, δεδομένου ότι αποτελούσε την εικόνα του

συμβιβασμού μεταξύ των αστών που επιχειρούσαν να παγιώσουν την αναγέννηση τους και τον κοτζαμπασισμό που στελέχωνε τον κοινωνικό χώρο και τον μηχανισμό της πολιτείας. Στη λαϊκή αξίωση για μια πλήρη και αποφασιστική εκκαθάριση των κοινωνικών και πολιτικών δομών και την ψήφιση ενός δημοκρατικού συντάγματος με διατάξεις ολοκληρωτικής προστασίας των εργαζομένων, πράγμα που θα επιτάχυνε την εξέλιξη του καπιταλισμού στην Ελλάδα και θα ολοκλήρωνε την αστική αλλαγή, καθώς και στη απαίτηση μιας ριζικής αλλαγής στον χώρο τον αγροτικού προβλήματος με την πλήρη και οριστική διανομή των τσιφλικιών στους ακτήμονες, η εξουσία που προήλθε από το Γουδί τόλμησε μόνο ημίμετρα και δεν έλυσε ριζικά κανένα καίριο πρόβλημα.

[Τ. Βουρνάς, *Ιστορία της Νεώτερης και Σύγχρονης Ελλάδας*, τόμος Β': «Από την έλευση του Βενιζέλου στην Ελλάδα (1909) ως την έκρηξη του Ελληνοϊταλικού πολέμου 1940)». εκδ. Πατάκη, Αθήνα 1997, σελ. 50-52]

ΘΕΜΑ Β2

Μονάδες 25

Με βάση το παρακάτω κείμενο και τις ιστορικές σας γνώσεις να γράψετε πώς εκδηλώθηκε ο εθνικός διχασμός μετά το 1915 (δεύτερη παραίτηση Βενιζέλου) και ποιος ήταν ο αντίκτυπος στη λειτουργία του κράτους και των θεσμών.

Τα γεγονότα αυτά προκαλούν τον αναβρασμό των προσκειμένων στο βασιλιά Κωνσταντίνο και τις διώξεις, συλλήψεις και φυλακίσεις πολιτών, αντίθετων φρονημάτων και το διάσυρμό ευυπόληπτων ανδρών. Από το αλόγιστο αυτό πάθος παρασύρεται και ο ίδιος ο αρχιεπίσκοπος, μητροπολίτης Αθηνών Θεόκλητος, ο οποίος – αντί να εξαρθεί και να πρωτοστατήσει στη γεφύρωση του χάσματος του έθνους – οξύνει περισσότερο τα πράγματα με τη ρίψη του λίθου του αναθέματος εναντίον του Βενιζέλου στις 13/25 Δεκεμβρίου στο Πεδίο του Άρεως. Έτσι ξαναζωντανεύουν μέσα στον 20^ο αι. σκοτεινές σκηνές της παρακμής του Βυζαντίου, οι οποίες κηλιδώνουν την αίγλη της Εκκλησίας. Τα συνταρακτικά αυτά γεγονότα απέκλεισαν πια κάθε δυνατότητα για συμφιλίωση των δύο αντιμαχόμενων μερίδων και η Τριανδρία κηρύσσει έκπτωτο τον Κωνσταντίνο. (...) Ο Βενιζέλος απολύει 570 περίπου δικαστές και δικαστικούς, 6500 υπαλλήλους, 2300 αξιωματικούς, 3000 υπαξιωματικούς και οπλίτες της χωροφυλακής και 880 περίπου αξιωματικούς του ναυτικού. Ήταν μια άστοχη πράξη, που θα δημιουργούσε σειρά από ζητήματα και προβλήματα που αναστάτωσαν την πολιτική ζωή της Ελλάδας. Εφαρμόζει επίσης αυστηρή λογοκρισία και προχωρεί σε εκτοπισμούς εκείνων που ήταν ύποπτοι για αντιπολίτευση.

Α. Κ. Βακαλόπουλου, *Ιστορία του Νεότερου Ελληνισμού* σελ. 358-359